

LBRIS

We know
books

SAMURAI

Război și onoare în Japonia medievală

Pamela S. Turner

Ilustrații de Gareth Hinds

Traducere din engleză
de Alex Moldovan

arthur

Cuprins

	<i>Personaje și locuri</i>	7
	<i>Introducere</i>	13
1	Dezastrul din Kyoto	15
	KYOTO, 1160	
2	Fantome decapitate	27
	KURAMA, 1160-1174	
3	Tabăra de pregătire a samurailor	37
	HIRAIZUMI, 1174-1180	
4	Frați de arme	57
	KAMAKURA, 1180-1184	
5	Fluviul primejdios	79
	KYOTO, 1184	
6	Atacul de la miezul nopții	93
	ICHI-NO-TANI, 1184	
7	Tropot de copite	109
	ICHI-NO-TANI, 1184	
8	În mijlocul furtunii	121
	KYOTO, SHIKOKU ȘI YASHIMA, 1184-1185	
9	Arcul căzut	143
	YASHIMA, 1185	

10	Sabia scufundată.	155
	DAN-NO-URA, 1185	
11	Asasini la adăpostul întinericului	169
	DAN-NO-URA, KYOTO ȘI KOSHIGOE, 1185	
12	Cântecul lui Shizuka	189
	KYOTO, KAMAKURA ȘI MUNȚII YOSHINO, 1185-1186	
13	Fugarul	205
	LOCURI NECUNOSCUTE, 1185-1187	
14	Sărbătoarea săgeților	219
	HIRAIZUMI, 1187-1189	
	Epilog: Plânsul samuraiului	233
	Mulțumiri	245
	Notele autoarei	247
	Notă privind denumirile	247
	Notă privind datele	248
	Notă privind statutul femeilor	249
	Recrearea lumii lui Yoshitsune	251
	Cronologie	258
	Yoshitsune și restul lumii	258
	Perioadele importante din istoria Japoniei	259
	Cronologia evenimentelor din <i>Samurai</i>	260
	Glosar de cuvinte japoneze	263
	Note	265
	Bibliografie	332

PAMELA S. TURNER a copilărit în Riverside, California, SUA. Încă de mică și-a dorit să scrie cărți pentru copii și și-a petrecut multe nopți citind la lumina lanternei, sub plapumă. A studiat științe sociale la Universitatea din California și a făcut un masterat în sănătate publică la aceeași facultate. Împreună cu familia ei a locuit de-a lungul timpului în Kenya, Africa de Sud, Filipine și Japonia.

Prima ei carte pentru copii, *Hachiko*, a apărut în 2009. De atunci s-a dedicat cu totul scrisului și a publicat mai multe cărți de popularizare a științei pentru cei mici: *Life on Earth – and Beyond: An Astrobiologist's Quest*, *The Frog Scientist*, *Project Seahorse* și altele. În 2016 a publicat *Samurai Rising* (*Samurai*), o poveste fascinantă, bazată pe viața celui mai cunoscut samurai din toate timpurile, Minamoto Yoshitsune.

În prezent, Pamela S. Turner locuiește cu soțul și cu cei trei copii în Oakland, California, și când nu scrie face voluntariat la un spital de reabilitare a animalelor sălbatice și practică kendo.

GARETH HINDS a crescut în Vermont, SUA. În copilărie desena tot timpul, citea multe cărți și era fascinat de artele marțiale. A făcut ilustrații și comicsuri pentru revista liceului și, chiar dacă la un moment dat s-a gândit să devină inginer, în cele din urmă și-a ascultat chemarea și a mers la facultatea de design.

Gareth Hinds este cunoscut mai ales pentru romanele lui grafice bazate pe cărți clasice ale literaturii: *Macbeth*, *Beowulf*, *Odissea* și altele.

LBRIS

We know
books

I
Dezastrul din Kyoto

KYOTO, 1160

Minamoto Yoshitsune a intrat devreme în posesia moștenirii sale. Băiatul nici nu știa să meargă când tatăl său i-a lăsat un război pierdut, o familie distrusă și un dușman înverșunat.

Tatăl lui Yoshitsune s-a pregătit de luptă la adăpostul beznei friguroase a unei nopți de iarnă. Mândria războinicului presupunea eleganță, așa că slujitorii i-au prezentat doi cai de război – unul negru și unul alb – dintre care să aleagă. A ordonat să se facă lumină cu torțele de pin. Monturile din bronz și argint ale șeilor scânteiau și străluceau în lumină.

— Când pleci la luptă, nimic nu e mai important decât calul, a spus tatăl lui Yoshitsune.

Tatăl lui Yoshitsune era conducătorul clanului de samurai Minamoto. Cinci sute de războinici l-au urmat când a pornit călare pe calul său negru de război pe străzile întunecoase din Kyoto. Cu siguranță că oamenii din popor care locuiau pe traseu – negustori de pește și țesători de mătase, tâmplari și

moașe, cerșetori și cei care făceau hârtie – au fost treziți de tropăitul celor două mii de copite. Cu siguranță că și-au îmbrățișat strâns copiii și n-au scos un sunet, știind că nu-i a bună când niște oameni înarmați până-n dinți trec pe-acolo în toiul nopții.

La două ore după miezul nopții, tatăl lui Yoshitsune și oamenii lui au ajuns la destinație: palatul împăratului abdicat. Clanul Minamoto a dat buzna pe porțile palatului. Ei l-au trezit din somn pe împăratul abdicat, l-au târât și l-au azvârlit într-un car cu boi, înainte să apuce să se dezmeticească. Carul s-a pus în mișcare, păzit de tatăl lui Yoshitsune care călărea pe lângă el.

Până atunci niciun samurai nu îndrăznise să atace un fost împărat. În calitatea sa de cap al familiei imperiale, împăratul abdicat avea o putere uriașă. Împăratul care domnea – fiul adolescent al împăratului abdicat – era doar o marionetă. Adevăratul conducător era împăratul abdicat: el scria legile, controla guvernul și acorda titluri și moșii elitei japoneze.

Pe lângă putere, împăratul abdicat se bucura de un imens prestigiu. Împărații japonezi erau considerați descendenții semidivini ai zeiței soarelui. Majoritatea oamenilor s-ar fi gândit de două ori înainte să răpească un semizeu, dar tatăl lui Yoshitsune nu era genul care să se gândească de două ori. În plus,

era furios. Cu câțiva ani în urmă, îi ținuse partea împăratului abdicat într-o dispută politică. Când împăratul abdicat câștigase disputa, tatăl lui Yoshitsune se așteptase să primească un rang mai înalt și bogăția aferentă noului titlu. În schimb, a fost numit ministru al grajdurilor. Taira Kiyomori, un conducător samurai rival care, la rândul-i, îl susținuse pe împăratul abdicat, primise o răsplată mult mai mare.

Tatăl lui Yoshitsune era dispus să-și riște propria viață, viețile oamenilor săi și ale copiilor săi pentru a se răzbuna pe cei care-l trataseră cu dispreț. El spera că va stăpâni Japonia dacă-l răpea pe împăratul abdicat. Planul său era să-l oblige pe împăratul abdicat să-i acorde lui titluri cu duiumul și să-i ia titlurile lui Taira Kiyomori. Dar, pentru început, tatăl lui Yoshitsune voia ca împăratul abdicat să știe cât era de furios pe povestea cu „ministrul grajdurilor”. A dat ordin ca palatul împăratului abdicat să fie incendiat.

Samurarii Minamoto au dat foc clădirilor din lemn. Au luat poziție pe drumurile de lângă palat și și-au pregătit arcurile. Au tras în toți cei care au încercat să fugă, indiferent dacă erau nobili, femei de la curte sau servitori.

Într-o cronică de război se spune: „Dacă încercau să se ferească de săgeți, erau mistuiți de flăcări. Cei care s-au temut de săgeți și au fost îngroziți

de foc au sărit într-o fântână. Însă cei de pe fund s-au înecat, iar cei de deasupra au fost îngropați de cenușa și tăciunii de la numeroasele clădiri care ardeau în bătaia vântului puternic și n-a scăpat cu viață niciunul.“

În timp ce fumul și țipetele învăluiau palatul în flăcări, vestea despre atac s-a răspândit. Tatăl lui Yoshitsune așteptase ca dușmanul lui, Taira Kiyomori, să plece din oraș înainte să-l răpească pe împăratul abdicat. Dar, când mesagerii au ajuns la Kiyomori, conducătorul clanului Taira s-a pregătit să pornească în apărarea împăratului abdicat.

Kiyomori purta o armură neagră și cizme negre din piele de urs și avea o sabie cu o teacă neagră, lăcuită și săgeți negre, lăcuite. Pe coif avea un ornament strălucitor de argint în formă de coarne monstruoase de rădașcă. Călare pe un cal negru, îndesat și musculos, cavalerul întunecat al Kyotoului a pornit în galop spre casă.

Și alți samurai s-au grăbit să i se alăture conducătorului clanului Taira. Când a ajuns în capitală, Kiyomori avea alături trei sute de războinici. Tatăl lui Yoshitsune și cei cinci sute de războinici ai săi cuceriseră încă un palat imperial în Kyoto. Taira Kiyomori a condus contraatacul. Deși au luptat cu înverșunare, samuraii Taira, depășiți numeric, n-au reușit să-i alunge pe samuraii Minamoto.

Kiyomori și oamenii lui au început să se retragă. Tatăl lui Yoshitsune a presupus că samuraii Taira se retrăgeau în conacul lui Kiyomori din partea estică a orașului și n-a putut rezista tentației de a-și nimici rivalii. Le-a ordonat războinicilor săi să pornească după ei.

De îndată ce samuraii Minamoto au ieșit de la adăpostul zidurilor palatului, cete de samurai Taira i-au atacat din toate părțile. „Retragerea“ fusese un șiretlic; samuraii Taira nu făcuseră altceva decât să dea o tură prin zonă. Săgețile vâjâiau din toate direcțiile. Aflați în imposibilitatea de-a se retrage, samuraii Minamoto au fost striviți sub picioare ca tăciunii unui foc ce stă să se stingă.

Între timp, împăratul abdicat era ținut ostatic într-o bibliotecă imperială din altă zonă a Kyotoului. El s-a deghizat într-un om de rând, a trecut de paznicii din clanul Minamoto și a luat-o la fugă pe dealurile acoperite de zăpadă. Războiul nu mai avea acum niciun sens.

Tatăl lui Yoshitsune pornise la război cu cei doi băieți mai mari ai lui, unul de nouăsprezece ani și celălalt de șaisprezece ani. În timpul confruntării din afara palatului, băiatul mai mare a luptat cu curaj, dar a fost capturat de oamenii lui Kiyomori. Băiatul cel mic s-a ales cu o rană adâncă de săgeată la genunchi. Tatăl lui Yoshitsune și fiul lui rănit,

protejați de o mică ceată de războinici loiali, au reușit să străpungă liniile clanului Taira. Au pornit-o spre est, spre ținutul clanului Minamoto.

Tatăl lui Yoshitsune plănuia să adune întăriri și să se întoarcă la luptă. Dar, în timpul călătoriei, starea fiul său rănit s-a înrăutățit. În cele din urmă, incapabil să meargă mai departe, băiatul a implorat să fie ucis.

Tatăl i-a ascultat rugămințile.

În cele din urmă, tatăl lui Yoshitsune și ce mai rămăsese din armata lui s-au oprit să se odihnească acasă la un vasal – un samurai de rang inferior care îi jurase credință și loialitate. Dar să juri e una; să fii credincios e cu totul altceva. Acest slujitor nu voia să se asocieze cu un învins. I-a pregătit tatălui lui Yoshitsune o baie, iar acesta a acceptat plin de recunoștință. Oamenii vasalului au dat apoi buzna în baie și l-au ucis pe tatăl lui Yoshitsune. Doar capul i-a fost trimis la Kyoto.

Trofeul însângerat a fost legat de un santal de lângă poarta închisorii din Kyoto. Acolo a putrezit, pentru ca nimeni să nu uite că, atunci când pornești la luptă, cel mai important lucru nu e alegerea calului. Cel mai important lucru e să câștigi.

Dar Taira Kiyomori nu s-a mulțumit cu moartea dușmanului său. I-a vrut și pe fiii dușmanului său. Acum Kiyomori îl avea atât pe băiatul de

nouăsprezece ani care participase la luptă, cât și pe băiatul de paisprezece ani care nu pornise la război. Kiyomori a ordonat decapitarea băiatului mai mare, dar nu se hotărâse ce să facă cu băiatul mai mic.

Conducătorul clanului Taira știa că tatăl lui Yoshitsune (care, asemenea altor nobili japonezi, avea mai multe neveste) mai avea trei băieți mai mici de la o soție pe care o chema Tokiwa. Acesta avea un băiat de șapte ani, unul de cinci ani și un bebeluș pe care îl chema Yoshitsune. În ciuda tinereții și a inocenței lor, Taira Kiyomori îi voia și pe ei. La urma urmei, băieții de samurai aveau să crească și să mănuiască sabia, plini de ranchiună.

Tokiwa știa și ea asta. De îndată ce a aflat de moartea soțului, a fugit din Kyoto cu Yoshitsune la piept și cu ceilalți băieți agățați de fuste. Gerul încremenise copacii și înghețase râurile, iar ei înaintau cu greu, orbiți de ninsoarea abundentă.

Când au ajuns la rudele Tokiwei dintr-un oraș învecinat, au primit o veste îngrozitoare: Kiyomori o arestase pe mama Tokiwei și o tortura pentru a afla unde se ascunseseră Tokiwa și fiii ei. În speranța de a-și salva mama, dar îngrozită de soarta fiilor ei, Tokiwa s-a întors cu copiii la Kyoto. Familia oropsită s-a predat la porțile conacului lui Kiyomori.

Triumfător, Kiyomori nu s-a putut abține să nu-i arunce o privire soției rivalului mort. La urma urmei, frumusețea Tokiwei era legendară. Se spunea că venise la Kyoto pe când era adolescentă pentru a deveni doamnă de onoare la curtea imperială. Dintr-o mie de fete drăguțe fuseseră alese cele mai încântătoare o sută, apoi cele mai radioase zece și, în final, cea mai frumoasă dintre toate: Tokiwa.

Astfel, mama lui Yoshitsune, regina frumuseții din secolul al XII-lea, a fost adusă în fața lui Kiyomori, lordul samurai victorios. Tokiwa îl strângea la piept pe Yoshitsune și l-a implorat pe Kiyomori s-o ucidă pe ea mai întâi.

— Orice mamă, fie că e de rang, fie că nu, ar face orice de dragul copiilor, a spus Tokiwa cu lacrimile și roindu-i pe obraz. Știu că n-aș putea trăi nicio clipă fără ei.

Poate că Kiyomori a fost cuprins de un sentiment de compasiune budistă. Poate altceva l-a mișcat pe samurai când s-a uitat la Tokiwa, atât de frumoasă, atât de disperată. Ce rău putea face puțină compasiune, probabil că s-a întrebat Kiyomori. Nu era obligatoriu ca fiii Tokiwei, rămași fără tată, să devină luptători. Cei mai mari ar fi putut fi trimiși la temple budiste și pregătiți să devină călugări. În câțiva ani, bebelușul Yoshitsune ar fi putut urma aceeași cale. De ce nu? La urma urmei, Taira

câștigase războiul. Cu siguranță că fiii risipiți ai lui Minamoto – mai ales micuțul Yoshitsune – nu reprezentau pentru el o amenințare.

Kiyomori s-a înșelat. S-a înșelat amarnic.